Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentaria in universam artis logicam - Cod. Ettenheim-Münster 277

[S.l.], [17. Jahrh.]

Dvbivm vndecimvm

urn:nbn:de:bsz:31-129937

Visual Library

Arg. 2°. Individuum recte est definiri per collectionem plurium proprietatum
ergo et species per collectionem plurium differentiarum superiorum et consequenter superstruet
differentia infima. Consequentia patet a parte nam sicut eadem collectio proprietatum
in alio esse non potest singulae tamen possunt et per hoc satis distinguitur unum individuum
ab alio ergo in collectione differentiarum superiorum sufficienter distinguitur unam speciem
ab alia licet illae differentiae singulae in aliis species esse possunt, dummodo tamen
non tota collectio.

Rx. Individuum quidem recte definiri per illam collectionem proprietatum quae
est nobis maxime nota talis collectio, licet tamen individuum aliquam simplicissi-
mam differentiam per quam ab omnibus aliis distinguatur et haec ratione si deberet
intimare definiri per illam simplicissimam differentiam deberet definiri
eodem modo Rx. quod species debeant definiri per illam simplicissimam
et ultimam differentiam si possimus illam ~~definiri per illam ultimam et sup-~~
~~ficissimam differentiam deberet definiri~~ omnino hoc neque non credendum est per collectionem
plurium differentiarum superiorum nec speciem aliquam sed ultimam gradum definiri.
Et argumentum illud ratione cuius motum est praesens dubium Rx. Nullum
ex illis sequitur absurdum in potentia non sequitur quod differentia ultima esset actus purus
quia ad actum purum petitur quod respectu nullius sit in potentia ad differentiam tam
ultima quam subalterna est in potentia ad existendum et componendum
cum genere neque in inferiori sed in se: quod est supremum genus. Supremum non
genus non dividit genus nec componit speciem cum genere sicut facit differentia.
Alia argumenta videri poterunt in Auctoribus et haec de differentia.

DUBIUM UNDECIMUM.

Quid sit proprium 4 praedicabile.

Porph. 4 refert acceptiones proprii. 1°. quod convenit soli sed non omni ut hoc artem
medicinae convenit soli homini sed non soli omni 2°. Accipitur pro illo quod convenit
omni sed non soli ut esse pisidem convenit omni homini sed non soli convenit sigidem et gallo
3°. quod convenit omni et soli sed non semper ut hoc canos convenit omni et soli homini
sed non semper hoc non plerumque in senectute contingit. 4° modo accipitur pro illo
Quod convenit omni et soli et semper ut risibile respectu hominis convenit

n. ei soli et sp. Intelligenda nam proprij quarti praedicabilis
Nec enim omnia re sunt praedicata centralia rei quidam accidentalia et haec
iterum sunt in explicatione, quidam sunt quae oriuntur ex ipsis praedicatis centralibus
et ratione praedicatorum centralium conveniunt rei et omnibus illis quae talia praedi-
cata conveniunt sic se habent respectu hominis et talia accidentia com-
plent naturam spectantque ad eius integritatem quae si per illum a re sepa-
rantur non manet integra earum centra sed ipsi laesa et ista praedicata esti-
tuunt hoc 4 praedicabili. Vocantur enim talia praedicata accidentalia
vel accidentia non simpliciter sed tali loquendo de accidenti pro omni sic illo
quod non est praedicatum centrale rei.
Ex quo enim obiter colligitur rectus ordo quem servavit Porphyrius praedicabilia
postquam non egerat de praedicatis centralibus quae ipsam rei centrum ingrediuntur
et declarant statim agere coepit de illis quae ab aliis praedicatis centralibus
prosternere solent. Alia vero sunt accidentia omnino extrinseca rerum centrum quae
ab earum centra non dimanant nec ipsis conveniunt ratione praedicatorum centra-
lium sed omnino extrinseci proveniunt ut albedo V.G. parietis non est de eius
integritate nec complet perfectionem illi debilem centralem et talia acci-
dentia extrinseca bene possunt per illum separari a re cui conveniunt
absque ulla centrae laesione, non tollitur aliquid ad complementum et perfectionem
illi nostrum. Idem dicimus de albedine Rigni et nigredine Orni
quae non spectant ad hoc 4 praedicabile ob rationem insinuatam quia non prosternunt
ab centralibus illorum praedicatis sed tantum ab aliquibus conditionibus mutantibus et indi-
viduabilibus. Unde ablata per illum albedine a Rigno non ledit eius centra
nil namque auferit quod aut sit centrale aut ab eius centra
dimanans, si vero tollas volitionem intellectivam laesam et ipsi truncatam
videbis horum centrum et in hoc differt proprium 4 praedicabili ab acci-
dente quod est 5 praedicabili.

N. 4. Ad ea respondendum ea q̃ ab entia dimanare dicit et q̃ ad hoc p̃dicabili spectant. Et in p̃dicta dicit manare ab entia res n̄ merte alicuius agentis extranei sed q̃ simpliciter emanasse et talis q̃ pri ab entia manare dicit, sicut q̃ tunc ab humanitate ea notitiam intellectum rationalem &c. Granitas m̄ à tergo et motus deorsum. Et quantum talia p̃dicata n̄ retinent hoc n. m̄ n̄ sed q̃ pri sed potest accidentia q̃dam et pri acts redundi n̄ ē proprietas horis qn talis n̄ sed competit hoc nisi ab hoc abstrahe alia entia tunc pri sed sumendo aptitudinalit hoc ē q̃ aptitudine q̃dam sumuti ab entia ad hanc aut illam actum exercendum. Vbi.

N. Sed nil pri p̃dicata q̃ ab entia dimanant ubi respondet q̃ se n̄ ponit in actum explicare nisi certo tpe à nea existente in certo situs sic v. g. ea rationem ē proprietas arbitri, hoc in actu n̄ explicat se in actum nisi post q̃ diem ut exercitii docet q̃ hi n̄ tollit qn ea rationem sit actual proprietas hujus ab eis entia dimanat. Et in Dnr à fratre dimanari et si magis pri in accidentali tunc à proprietate n̄ dimanent, tunc tn cum illis abijm naturalem connectorum ut v. g. ea rationalitas respu corporis, ea rationem respu mentis qn et alij dicuntur q̃ pri n̄ sed in hoc q̃ p̃dicabili post quam complexum renuncient tn ad hoc q̃ p̃dicabili et huiusmodi sed per in per respu numeri realis aut irrationalis respu anitis q̃ tunc ab entia n̄ dimanent dicit tn tertio ab illa dimanari qn tunc realem connectionem cum ea Vnde in n̄ pri spectabant ad hoc p̃dicabili sed tn illa q̃ ab entia qn mō fuerit explicate dimanant.

Circa 4 Accepitur pri in Porph. relatus q̃ sic oris quam ex illis rationibus constituit hoc quartum p̃dicabile. Et h. Rationes sit.

Cto 1. Oē id quod tunc ab entia fuit ē q̃ p̃dicabile et hoc tn ē pri quod q. mō accipitur.

Ctr. Ex dicto Phy. q̃ by dicum fuit definitum nil pri et accidit nisi manifestum. ita q̃ pri q. mō ē q̃ p̃dicabile et oē q̃ p̃dicabile

est proprium 4o modo. quodcunque quod aliquid praedicatum convenit solo tantum quod
dimanans ab eius essentia aut ratione praedicatorum essentialium illud pertinet ad
4 praedicabili.

Ch. 2a. Proprium ut est 4 praedicabile hoc modo essentialiter definitur.
Proprium est vere respiciens plura tantum quod ab eorum essentia dimanans.
Descriptive vero definitur hoc modo proprium est praedicabile de multis
tantum quod ab eorum essentia dimanans.

Pro Has definitiones bene declarantur nam proprium in primis partibus vere convenit cum
omnibus aliis praedicabilibus pro reliquis partibus differt a tribus prioribus praedicabilibus
quia praedicantur vel tantum pars essentiae aut tota essentia. differt enim per eadem
ab accidenti quod non praedicatur ut quod profluens ab essentia sed ut quod plane extrin-
secum eam ab extrinseco provenientem.

Ch. 3. Proprium non habet rationem vere aut 4 praedicabilis respectu
speciei a qua profluit sed respectu individuorum si est proprium spe-
cificum aut respectu specierum si est genericum.

Haec Ch. supponit ut certum dari tam proprium genericum quam specificum
illa quae non solis speciebus infimis habeant proprietates fluentes ab essentia sed
in genere aut speciebus subalternis. probatur hoc. esse infimum est proprium 4um praedi-
cabili quia fluit ab essentia animalis habetque veram connectionem cum illa
sed hoc non convenit soli speciei infimae sed pluribus speciebus. imo in genere inme-
diate licet respectu illius non habeat rationem vere quod genus habet in suas proprietates
quod dantur propria generica et haec propria vocat S. Th. opusc. 48 cap. 6
illa quae mediate ab essentia dimanant.

Praesens a. Ch. probatur ex dictis de differentia supra. An scilicet differentia habeat
rationem vere respectu speciei quam constituit an vero respectu individuorum.
Rationes quas adduximus ibi videri poterunt.

Chro 4. Duae descriptiones proprij ab Arte et Porph. datae
bonae sunt. Ita ista. Proprium est quod non indicat quid est esse rei soli
a. inest et conversim praedicatur.
2a descriptio est. Proprium est quod convenit omni et soli et semper et conversim
praedicatur.
1a descriptio explicat naturam proprij ut est 4 praedicatum non v. ut est 4 praedicabile
cum urbe. 2a v. id explicat. Quare descriptio 4. praedicabilis haec contra cir:
cumferri solet.
Ratio pr est qa 1a descriptio nullam rationem urbis insinuat neque ullam mentionem
praedicabilitatis mentionem facit. 2a v. idipsum praestat. Sed quaeris quae ratione
2a descriptio explicet naturam 4 urbis cum dicat quod convenit soli, solitudo
non repugnet urbi. Rx Hanc descriptionem ita esse explicandam. In primis
quando dicitur proprium est quod convenit omni et soli omnis non distribuit speciem immediate a quo
proprium dimanat cum haec sit incapax distributionis una n. tantum est et
indivisibilis sed tamen omnis distribuit individua contenta sub specie ut sensus
sit omnia individua speciei tamen soli spectat solum individuum talis speciei habere
talem proprietatem excludendo omnia alia individua alterius speciei et cum haec
individua multiplicentur respectu illorum vere habebit rationem urbis et 4 praedi
cabilis.
Arg. 1o Esse visivum est proprium hominis et praedicatur de illo praedicatione 4.
praedicabilis et tamen non est proprium 4o modo ergo non omne 4 praedicabile est proprium 4o
modo. Similiter habere duos pedes canescere, esse medicum iumento pro poena
non pro actu ~~[illegible]~~ praedicantur de homine 4. praedicabilis et tamen non sunt propria 4o
modo ergo. Plus m. quod ad 1. esse visivum convenit non Leoni ergo non est proprium
4o modo hominis quod omni et soli et semper convenit Rx concedendo ma. et d. m. non est
proprium 4o modo adaequate ab essentia specifica dimanans nego m. adaequate secundo
vel aliter, non est proprium 4o modo specificum concedo m. Genericum nego m.
specificum quidem petit quod competat soli speciei infimae at genericum
bene potest competere diversis speciebus. Et sic non explicari potest tamen soli in

proprio generico, quod sic: competit soli speciei contentae sub tali genere et sine
limine loquendo de illo quod proprium genericum immediate respicit soli generi
competit quod est in specie quadam subalterna ut sup. diximus.
Ad 2. quod dicitur in argto Rx negando illas esse praedicationes 4. praedicabilis
in sumendo pro potentia quia potentia non ad habendum duos pedes potest separari ab
homine ~~aliqua~~ ubique ille centrum eius lesione similiter potentia ad canescendum. Imo
est tantum praedicata quadam a materia provenientes, non a. a praedicatis essentialibus
quod tamen patet ad 4. praedicabile, de potentia v. ad medicinam si sumatur pro
inclinatione quadam quae ex natura illuminati permanet est propria passio hominis et 4.
praedicabili spectatur ad 4 modum. Porph. a. et sic accipit sed non pro actu
ipso medendi aut pro inclinatione quadam peculiari in conditionibus individualibus arte
et sic patet quod soli homini competat sed non omni.
De potentia v. ad canitiem est difficultas si non sumatur pro potentia non pro actu et accipe
debuit Porph. certe erit proprium 4 modo hominis quia illa potentia ad canitiem omni
homini et soli et semper convenit. Rx tamen non esse proprium 4 modo respectu hominis illam
potentiam ad canitiem quia proprium 4 modo dicitur conversum praedicari de specie et
homine non habet ista potentia respectu hominis cum non conveniat lupis et equis etc.
Dices 3a ergo male dixit Porph. canescere esse hominis proprium homini 3o
modo sic: quod omni et soli non tamen semper convenit Rx verum esse istam potentiam non
soli homini competere, interim tamen exponendus est Porph. quia usus est homine exemplo
communissimo quod frequentius in homine accidere solet quam in aliis animantibus.
Arg. 2o Unum verum bonum conveniunt omni enti et soli enti et semper et tamen non
spectant ad hoc 4 praedicabile ergo Cons. sup. posita falsa Rx nos hic
agere de proprietatibus univocis non transcendentalibus quibus est in argto relatio
unde mirum non est si ad hoc 4 praedicabile non pro reducantur.